

En svagpisser, der rammer plet

Harald Havsteen-Mikkelsen har skrevet romanen "Svagpisser", der er hylende morsom og får læseren til at knække sammen af grin.

AF LEIF KAJBERG

Der sker noget med Danmark og danskerne i disse år. Landet får mere og mere karakter af en konkurrencestat som beskrevet i Ove Kaj Pedersens bog ("Konkurrencestaten", 2011).

Og politikerne har set skriften på væggen og stort set helhjertet annammet budskabet om begrænsning af overførselsindkomsterne, lønningerne i ro og øget arbejdsudbud.

De føler sig i den grad kaldet til at styre og gribe ind, men ustyrligheden synes stadig voksende. Der kaldes til orden af meningsdannere og profileringsivrige politikere. Der råbes

på reguleringer og indgriben fra Borgen og fra embedsværk centralt og i kommunerne.

Men befolkningen bliver mere og mere uregerlig. Individerne går deres egne veje, mange ignorerer politikernes patentmedicin og viser sig immune over for pisk & gulerod.

Der råbes på integration, men der bliver på nogle områder mere segregering. Subkulturer og overlevelseshuller bliver mere tydelige, flere vender mainstream og foreskrevne tilværelsesmodeller ryggen.

Nogle politikere er begyndt at svinge pisker og peger åbenlyst fingre ad dem, der ikke lever i overensstemmelse med arbejdsomheds- og produktivitetsnormerne. Der sparkes rask væk nedad. Politikerne skoser dem uden job og personlig fremdrift.

Og en MF fra Liberal Alliance (Joachim B. Olsen) satte med sin offentlige udsædelse og udsædelse af en arbejdsløs telesystemtekniker tidligere på året nye standarder for, hvad man kan tillade sig i forhold til almindelige samfundsborgere og vælgere.

I samme boldgade finder vi den markant opskruede medieinteresse for eksempelvis Carina og "Dovne Robert". Samtidig krakelerer forestillingerne om danskere som verdens lykkeligste folk. I sin fremragende bog "Danmark på briksen" (2012) piller Carsten René Jørgensen således myter om Danmark og danskerne fra hinanden og stiller skarpt på en række paradokser i det senmoderne diagnosehærgede samfund.

Som nævnt synes dele af befolkningen uden for rækkevidde; mange er stemplede og marginaliserede og i lejlighedsvis tvangskontakt med behandlere og det offentlige kontrol- og aktiveringsinstanser.

Nogle vil bare ikke knokle røven ud af bukserne fra morgen til aften og styrer bevidst uden om skodjob. Det gælder fx hovedpersonen Robert i Harald Havsteen-Mikkelsens debutroman "Svagpisser", som udkom i september.

Få dig dog et liv

Robert er en fyr på 32, en ung mand, der ikke rigtig har styr på sit liv. Sådan virker det i hvert fald, når man læser hans dagbogsnotater, som dækker en periode på knap 10 måneder.

Få dig dog et liv, Robert, udbryder man gentagne gange undervejs i læseprocessen. Uforbederlige narcissist, tag dig dog sammen, mand! Få dig fingeren ud!

Men det er en fejlanbragt kritik, for romanens Robert har rent faktisk et liv med nedture og opture, med en uforløst drøm om at komme til at arbejde med børne-TV og med et driftsliv, hvis forvaltning kræver både bevågenhed og rettidig omhu.

Og han har sit sociale netværk. Robert er således en del af et farverigt beboerfællesskab i et odenseansk kolonihavemiljø. Det er fx her grønlænderen Silluk slår sine folder, og Silluk har enkelte træk til fælles med marginaliseret-grønlænder-i-Danmark-stereotypen.

Han er på et tidspunkt ved at gå til i sanseløst druk - og her træder hovedpersonen Robert faktisk i karakter. Robert kommer op på dupperne, får tjekket situationen og dens alvor og sørget for, at der bliver drejet 112, således at Silluk kan komme til udpumpning på Universitetshospitalet.

Scorekursus

I kraft af denne spontant mobiliserede handlekraft får Robert oparbejdet en langvarig taknemmelighedskvote hos Silluk, der nærmest giver Robert status af uofficiel søn.

Gennem dagbogen får man et indblik i hovedpersonens bestræbelser på at komme på ret køl efter et overfald, hvor han får frastjålet pengeseddel, kreditkort og mobiltelefon.

Man følger sorgmuntret og fra en skæv vinkel Robert efter den traumatiske hændelse, hans forsøg på at bearbejde det skete og hans interaktion med myndigheder og behandlings- og rehabiliteringsapparatet (psykologsamtaler, hjælp til voldsofre m.m.). Robert kommer i kløerne på en dreven, lettere anløben jurist, der bl.a. har specialiseret sig i tilkendelse af erstatninger, udnyttelse af smuthuller m.m.

Robert er også i gang med et scorekursus hos instruktøren ScoreBrian, der lægger vægt på evidens. Han afspiller og kommenterer fx på replikudvekslinger i det virkelige værtshusmiljø, hvor det gælder om at identificere og jage byttet og få det i folden via træfsikre og respons-fremkaldende replikker.

Men faktisk bliver den let korpulente og ikke just supertjekkede Robert efterhånden ganske ferm til at score og opnår tilmed lærerens anerkendende bemærkninger, når denne et par gange møder kursisten Robert på et værtshus og oplever ham i autentiske scoresituationer.

Her er et perfekt illustrerende klip fra en stakåndet post-score-dialog:

“Det er sørme dejligt. Kom så, mand, for satan, man; det er godt, det er dejligt baby, det er hopla!”

“Dirty African English, please,” sagde jeg

“Kom så, kom så, fuck mig, fuck mig i kysen, TV man!”

Trak mig ud. Hun vendte sig: “Hey baby, what’s happening?”

“Violet. Don’t call me TV man, I am not”.

“Okay, baby, what I call you then?”

“Listen, I don’t work”.

“You unemployed?”

“I’m more than unemployed, I get sygedagpenge”.

“What’s that?”

“Sick day money”.

“Sick money? Like Bent Ove?”

“Almost, he is a level beyond me, førtidspension”.

“But baby? Why? You are so strong?”

”Oh, I’m not, I try, but I’m not”.

Romanens uheldige helt navigerer rundt i Odense og omegn med underlivet som GPS. Det gælder om at få noget på den dumme, den næsten konstant dunkende fallos kræver sin ret, og hyppigt føres Robert til værtshuse, hvor han kaster sig ud i den ædle scoringsdisciplin, ofte efter at have nedsvælget en hulens masse bajere.

Men hans ikke altid lige heldige erobringer finder også sted andre steder fx i et fly på vej til Kreta, som deltager i en tur arrangeret af foreningen Hjælp Voldsofre, og i et kolonihavehus.

Til sidst får han også nedlagt den skønne i starten nærmest uopnåelige grønlandsk-danske Ane, datter af Silluk fra kolonihavemiljøet.

Letbevægeligt gemyt

Robert udstiller klart nogle sen-infantile træk, og han er, emotionelt, et letbevægeligt gemyt.

Alligevel er han livsduelig på sin egen facon og i stand til at "performe" smart og situationsbestemt og klare sig gennem tilværelsen ved at få andre til at åbne døre for sig og ved opfindsomt at gribe opdukkende chancer i gråzonen mellem (acceptabel) kreativitet og plat og fusk.

Robert insisterer på at leve et lystfyldt liv, et liv præget af udfoldet kreativitet, varmt og trygt socialt samvær, fest & farver og muligheder for at kunne agere spontant og målrettet, når libidoen kræver sin ret.

Han holder fast i sine forestillinger om at arbejde med børne-TV. Godt nok er han uddannet lærer, men hvis man nu vil noget andet end folkeskolen og mener, at man har kompetencer og begavelse til andet og mere end at spotte børn med ADHD og gå i dialog med krævende og egoistiske forældre, så fastholder og forsvaret man naturligvis sit drømmeprojekt inden for børne-TV.

Robert afviser med sin livsførelse den slagne vej og lægger distance til stramrøvede og arbejdsjuristiske systemrepræsentanters tvangsaktivering og krav om at droppe finfølelsen og tage selv de usle job.

Ved som en senmoderne Aladdin at give efter for sine impulser og indskydelser, også de erotiske, og insistere på retten til at realisere sine kreative evner giver Robert fuckfingeren til tidens ideologisk ensporede og rethaveriske politiske tugtemestre og alle deres yde-før-du-kan-nyde-fraser og gør-din-pligt-kræv-din-ret-klichéer.

For ret beset har Robert jo blot tilpasset sig det kapitalistiske overflodssamfund med dets reklameformidlede forkæl-dig-selv-budskaber.

Han tager jo netop opfordringerne til at satse på umiddelbar behovstilfredsstillelse, forbrug og luksus til sig.

Og hvorfor skal nydelse, pirring og konsum være begrænset til det bedre borgerskab og den velstillede overklasse med deres *rich kids*, som lejlighedsvis skejer ud, kører ræs i superslæder og skaber sig åndssvage på Gammel Skagen og Strandvejen?

Og så meget har Robert jo heller ikke at gøre godt med. Når han overlever økonomisk og ikke falder helt igennem, skyldes det for en stor del de midler, der tilflyder ham i form af ydelser, erstatninger o.l., og hvad han ellers kan fremskaffe i kraft af improviserede

forbrugslån og "kreative" træk på dankortet.

Med til at holde ham oven vande i perioder er desuden forældrenes og en farmors gavmildhed - moren kombinerer lejlighedsvis omsorg og bekymring for sønnens liv med dets genvordigheder og fortrædeligheder med en økonomisk håndsrekning.

På samme måde kan Robert slå faren for lidt penge, når akutte udgifter er i anmarch.

Egotripper

Så selv om Robert dalrer rundt og på en ikke synderligt viljefast og målbevidst facon forfølger en lykkedrøm, der ikke virker alt for fast i konturerne, er det i høj grad spørgsmålet, om han fortjener det nedsættende prædikat *svagpisser*.

Men der er klart noget egotripper over ham, og vi får ikke meget at vide om hans politiske ståsted, hvordan han ser på finanskrisen, EU, militarisering etc.

"Svagpisser" placerer sig inden for dagbogs- og brevromanernes univers; i de senere år er genren blevet udvidet med mailromaner, der ifølge Birgitte Tindbæk (se "[Mail-, brev- og dagbogsromaner](#)") er populære blandt bogkøbere, da de er nemme at læse og ofte beskriver hverdagskontekster.

En klassiker er Bridget Jones' dagbog (1996) skrevet af britiske Helen Fielding. Mailformen er fx blevet anvendt af Maise Njor, der sammen med Camilla Stockmann publicerede den satiriske mailkorrespondance "Michael Laudrops tænder" (2005).

Også dagbogsklummen "Nynnes Dagbog", der foreligger i bogform og er blevet filmatiseret, rinder en i hu i denne sammenhæng.

Og hverdagen med dens stemningsudsving og pudsige og lejlighedsvis urkomiske episoder fylder også meget i romanen om den selvkredsende og vankelmødige Robert.

Som læser associerer man indimellem til sitcoms à la "Klovn" og "Californication" og også til Søren Fauli og hans produktioner (reklamer, film/TV).

Billedet af den navlepillende Roberts omtumlede lilleverden stykkes sammen af betroelser, faktuelle registreringer (fakturaer, personlige arbejdsplaner, uddrag af debatter fra nyhedsmediers webdebatter m.m.), nedkradsede børnerim, postkorttekster og sms-beskeder.

Det er Harald Havsteen-Mikkelsens romandebut, og signalementet af den dagbogsskrivende Robert trigger og provokerer, men det sætter også tanker i sving.

Som læser indføres man i et univers af brogede menneskeskæbner i en stor dansk provinsby - Odense - i slutningen af nullerne og i starten af 10'erne (formentlig).

Det er iagttaget og registreret med stor sproglig præcision og veloplægthed. Harald Havsteen-Mikkelsen gengiver med stor indlevelse, hvordan man gebærder sig sprogligt i forskellige miljøer (sagsbehandlere, aktiveringsansvarlige, værtshusgæster, "alternative" eksistenser, humanistiske iværksættere og syrede skrivecoaches m.m.).

Harald Havsteen-Mikkelsen er tillige en stor humorist. Der er som antydte sekvenser i romanen, der er hylende morsomme og får læseren til at knække sammen af grin.

Harald Havsteen-Mikkelsen: Svagpisser. Aarhus: EC Edition, 2012. 261 s. ISBN 978-87-91392-75-7

Leif Kajberg er bibliotekaruddannet, aktiv i Folkebevægelsen mod EU, sekretær i foreningen Frit Norden og næstformand, Rådet for Bæredygtig Trafik.

Redaktion: Modkultur

Emneord: Kultur | bog | Danmark | social ulighed |

Tak fordi du bruger Modkraft.

Vi håber du har læst noget interessant eller oplysende.

Du kan støtte Modkraft via MobilePay: **50 37 84 96**